

Analyysi otakanta.fi-foorumilla käydyistä metsien käyttöä ja metsänkäsitteilymenetelmiä koskevasta keskustelusta

Sari Tuuva-Hongisto

Sari Tuuva-Hongisto. 2010. Analyysi otakantaa.fi-foorumilla käydystä metsien käyttöä ja metsänkäsittelymenetelmiä koskevasta keskustelusta. Raportti maa- ja metsätalousministeriölle.

Metsäalan ennakointiyksikkö
Itä-Suomen yliopisto
PL 111
80101 Joensuu
Puh. (013) 251 4008
<http://www.metsaennakointi.fi/tietoa/julkaisut.html>

Sisältö

Yhteenveto.....	4
1. Johdanto	4
2. Mihin Suomen metsiä tulisi tulevaisuudessa käyttää?	5
3. Miten metsä tulisi hoitaa?	7
4. Pitäisikö metsien käsittelyä (hakkuita, uudistamista ja hoitotöitä) monipuolistaa?.....	8
5. Vapaa keskustelu	9
6. Johtopäätökset.....	10
7. Keskustelujen teema-analyysi	11

Yhteenveto

Tulevaisuuden metsänhoidosta käyty verkkokeskustelu painotti monipuolisuutta

Otakantaa.fi-foorumilla käytiin maa- ja metsätalousministeriön kutsumana verkkokeskustelua metsien käytöstä ja metsänkäsitteilymenetelmistä alkukesästä 2010. Otakantaa.fi-foorumin metsäkeskustelu avasi metsistä käytyä keskustelua sähköiselle kansalaisfoorumille ja toteutti tärkeää tavoitetta kansalaisten ja hallinnon vuorovaikutuksen lisäämisestä. Otakantaa.fi-foorumi neutraalina ja yleisenä kansalaiskeskustelun foorumina oli hyvä ratkaisu, vaikka tavoittikin suhteellisen vähän keskustelijoita metsäalan ulkopuolelta. Keskustelussa oli 107 osallistujaa 150 viestillä.

Keskustelu nosti esiin toiveen metsien käytön ja hoidon monipuolistamisesta, jonka ei nykyisellään katsottu toteutuvan. Metsien käyttöä koskevassa keskustelussa monipuolisuus ymmärrettiin talouskäyttönä, virkistyskäyttönä, suojeluna samoin kuin ekosysteemipalveluina ja uudenlaisina jalostettuina tuotteina. Myös metsänhoitoa koskeva keskustelu korosti tarvetta monipuolisuuteen. Metsänhoidon monipuolisuutta koskeva keskustelu nosti esiin halukkuuden muuttaa nykyisiä metsänhoidon käytäntöjä ja lisätä omistajan päätösvaltaa. Metsien käsittelyn monipuolisuus täsmentyi monikäytön, jatkuvan kasvatuksen, sekametsien ja vahvistuvan omistajavallan näkemyksiin.

1. Johdanto

Maa- ja metsätalousministeriö toteutti metsien käyttöä ja metsänkäsitteilymenetelmiä koskevan verkkokeskustelun Otakantaa.fi-foorumilla alkukesästä 2010. Keskustelu alkoi 24.5. ja päättyi 24.6. Keskustelussa oli 150 viestiä sekä yksi postissa lähetetty kansalaismielipide ja 107 osallistujaa, joista osa keskusteli nimimerkillä, osa omalla nimellä.

Verkkokeskustelu oli tarkoitettu kaikille kansalaisille, mutta siihen kutsuttiin mukaan myös metsänomistajia ja sidosryhmien edustajia sekä alan ammattilaisia ja asiantuntijoita. Keskustelun tavoitteena oli saada tietoa ja uusia näkökulmia metsäpoliittiseen päätöksentekoon tulevaisuuden metsänhoidon menetelmistä. Tarve entistä laajempaan kansalaisten kuulemiseen havaittiin metsälakiuudistustyön yhteydessä kesällä 2009. Vuoden 2010 maa- ja metsätalousministeriö käy laajapohjaista keskustelua metsänhoidon linjoista Suomessa, johon otakantaa.fi-keskustelu liittyy. Kansalaiskeskusteluhankkeen tavoitteena oli synnyttää mahdollisimman laajapohjainen keskustelu kansalaisten, metsänomistajien, metsien hyödyntäjien, asiantuntijoiden ja poliitikkojen näkemyksistä. Avoimen keskustelun toivottiin tuottavan tuoreita näkökulmia metsänhoidon linjauksia varten.

Otakantaa.fi on valtionhallinnon sähköinen kansalaisfoorumi, jolla kansalaiset voivat kommentoida hallinnossa käynnissä tai käynnistymässä olevia hankkeita, lainsäädäntöuudistuksia tai muita ajankohtaisten toimenpiteiden valmisteluja. Kansalaiskeskustelujen päämääränä on saada hallinnon valmistelutyöhön kansalaisten näkemyksiä ja mielipiteitä. Tavoitteena on myös lisätä kansalaisten ja hallinnon vuorovaikutusta ja parantaa hankevalmistelujen laatua. Foorumilla on käytössä viestien etukäteistarkistus.

Otakantaa.fi toteuttaa sähköistä kuulemistä, jossa kansalaisilla on mahdollisuus ottaa kantaa valmisteilla oleviin päätöksiin, ja tuo mahdollisuuden verkkovaikuttamiseen ja osallistuvaan, kansalaislähtöiseen verkkodemokratiaan. Kansalaiskeskusteluja, jotka useimmiten toteutetaan tietoverkkojen kautta, pyritään kytkemään poliittisten prosessien valmisteluun ja päätöksentekoon. Metsäkeskustelun tuloksia on tarkoitus hyödyntää Kansallisen metsäohjelman tarkistamisessa, metsälain uudistamisprosessissa sekä Tapion Hyvän metsänhoidon suositusten päivittämisessä.

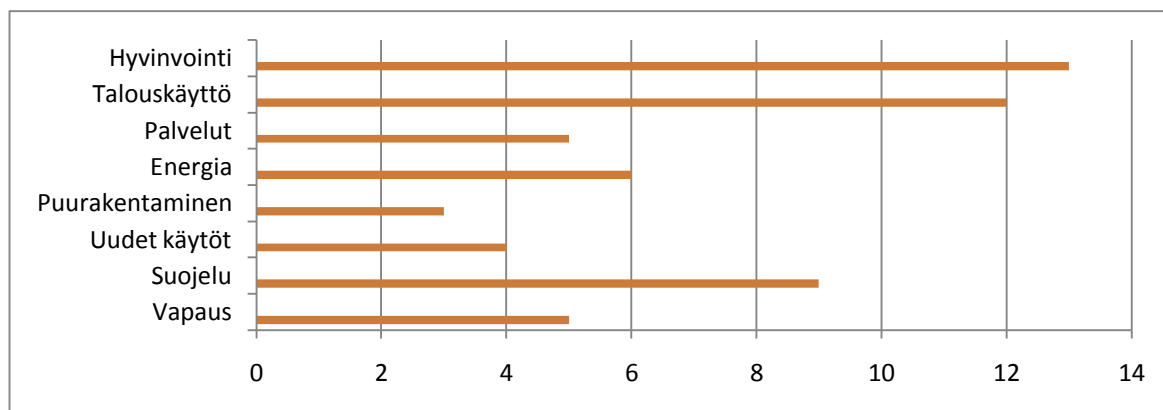
”Miten Suomen metsiä hoidetaan ja käytetään tulevaisuudessa?” otsikoitua keskustelua tarkensivat johdattavat kysymykset:

1. Mihin Suomen metsiä tulisi tulevaisuudessa käyttää?
2. Miten metsiä tulisi hoitaa?
3. Pitäisikö metsien käsittelyä (hakuita, uudistamista ja hoitotöitä) monipuolistaa? Perustele miksi ja miten.

2. Mihin Suomen metsiä tulisi tulevaisuudessa käyttää?

Metsien käyttöä koskeva keskustelu painotti monipuolisuutta.

”Globalisaation ja metsätalouden rakennemuutoksen takia Suomessa ei enää tarvita jokaista puukuutiota metsätaloudelle. Nyt on metsissä tilaa maisemalle, riistalle, virkistykselle, luonnon monimuotoisuudelle ja muulle monikäytölle. Tämä historiallinen murros tulee ottaa metsälain, -hallinnon ja metsää koskevien tukien uudistuksen kulmakiveksi.”

Kuva 1. Yleisimpien teemojen esiintyminen metsien käyttöä koskevissa keskusteluviesteissä.

Metsäkeskustelussa korostettiin metsien käytön monipuolisuutta. Monipuolisuus piti sisällään hyvinvointiin, suojeluun, talouk käyttöön, energiaan, rakentamiseen sekä palveluihin ja uudenlaisiin käyttötapoihin liittyviä näkemyksiä.

Metsien käyttöä koskevassa keskustelussa talouk käyttö sekä hyvinvointi tulivat selkeästi esiin. Talouk käytöllä keskustelijat tarkoittivat puuntuotantoa lähinnä teollisuuden käyttöön. Keskusteluun osallistui jonkin verran puhtaasti metsien talouk käytön kannattajia. Näissä viesteissä ei kannatettu uudistuksia, muutoksia tai monimuotoisuutta. Talouk käyttöä painottavassa keskustelussa metsätalous ei ole vain harrastus, vaan

elinkeino, jonka edellytykset on turvattava. Metsänhoitomaksuista tulisi luopua, ja metsälain tulisi antaa mahdollisuus erilaisille metsänkäytön malleille, erityisesti olisi turvattava teollisuuden puuhuolto: *”Suomen metsiä tulee käyttää laadukkaan puuta-varan tuottamiseen metsäteollisuuden tarpeisiin.”*

Suuri osa keskustelijoista sisällytti kuitenkin talouskäyttöä koskevaan keskusteluun myös hyvinvointinäkökulmia, suojelua ja monikäyttöä. *”Ihan samaan kuin nykyäänkin eli taloudelliseen toimintaan, virkistykseen ja luonnon monimuotoisuuden sekä ekologian turvaamiseen.”*

Metsien luomaa hyvinvointia keskustelijat pitivät tärkeänä. Hyvinvoinnilla tarkoitettiin metsien virkistyskäyttöä, maisema-arvoja sekä metsien elämänlaatua ja terveyttä parantavia vaikutuksia. Myös talousmetsien katsottiin luovan virkistystä ja hyvinvointia.

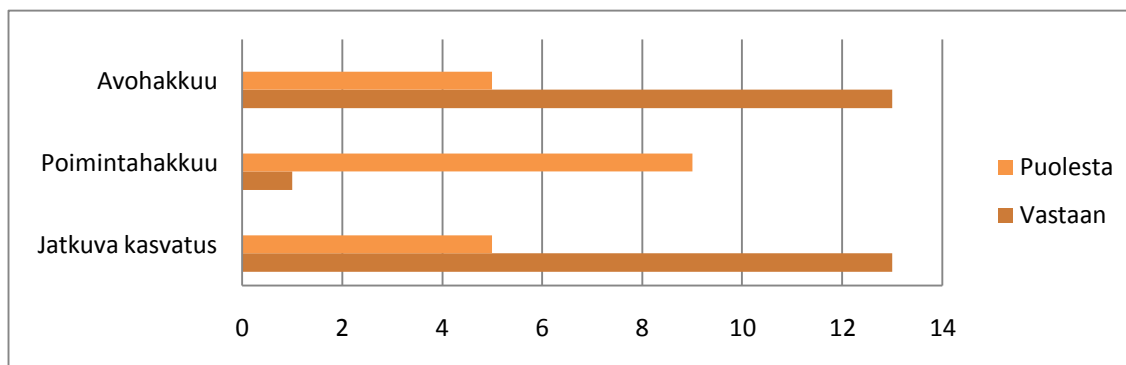
Virkistyskäyttöön liittyivät osin myös erilaiset palvelut tulevaisuuden metsien käyttönä. Palvelukäyttöä nähtiin virkistyksessä ja matkailussa, mutta keskustelussa tuotiin esiin myös ekosysteemipalvelut, hiilensidonta sekä keruutuotteet.

Energiakäyttö ja puurakentaminen eivät vilkkaasta julkisesta keskustelusta huolimatta herättäneet vilkasta kansalaiskeskustelua. Bioenergia ja rakentaminen esiintyivät mainintoina muutamissa kommentteissa. Uusia käyttötapoja tai uudenlaisia innovaatioita ei myöskään mietitty kovin pitkälle. *”Metsiä tulisi tulevaisuudessa käyttää yhä enemmän virkistykseen, suojeluun ja puurakentamiseen. Puulle tulisi myös etsiä uudenlaisia käyttötapoja sellun- ja paperintuotannon tilalle hyödyntäen korkeaa osaamistamme.”*

Suojelunäkökulma liittyi vahvasti monipuolistamiseen: suojelu tuotiin esiin osana monipuolistamista ja yhtenä siihen liittyvistä metsänkäyttötavoista. Myös omistajan vapaus päättää omasta omaisuudestaan ja metsästään oli monien mielestä peruste monikäyttöisyydelle. Monikäyttöisyys syntyy omistajan vapaudesta ja metsien käyttöä tulisi kehittää omistajia kuunnellen ja omistajien ehdoilla.

”Eri metsänomistajien lähtökohdat metsien käytölle on otettava huomioon. Lainsäädännön on annettava mahdollisuus erilaisille metsänkäyttömalleille suojelusta aktiiviseen, teollisuuden puuhuollon turvaavaan metsätalousyrittämiseen.”

3. Miten metsä tulisi hoitaa?

Kuva 2. Avohakkuuta, paimintahakkuuta ja jatkuvaa kasvatusta kannattavat ja vastustavat kannanotot keskusteluviesteissä.

Metsänhoitoa koskeva kysymys herätti aihepiireistä eniten keskustelua. Suurin osa metsänhoitoon liittyvästä keskustelusta käytiin avohakkuista ja jatkuvasta kasvatuksesta, joissa asetelma oli selkeä puolesta tai vastaan. Myös paimintahakkuut nousivat keskustelussa esille, erityisesti avohakkuiden vaihtoehtona. Jatkuvan kasvatuksen ja paimintahakkuiden avulla toivottiin saatavan monipuolisempaa metsänhoitoa yksipuolisten avohakkuiden tilalle.

”Puolesta tai vastaan” -näkemysten rinnalla esiintyi keskustelua metsänhoidosta käytötarkoituksen mukaan. Näissä keskusteluissa tuotiin esiin sekä avohakkuiden että jatkuvan kasvatuksen näkemyksiä rinnakkain: metsiä tulisi hoitaa käytötarkoituksen mukaisesti siihen soveltuvalla tavalla.

”Järkevintä olisi luokitella Suomen metsäalueet laajemmassa mittakaavassa joko talouskäyttöön (kauempana asutuksesta), virkistyskäyttöön (asutuksen lähialueet/muuten arvokkaat maisemakohteet) tai luonnonsuojeluun (vanhojen metsien/arvokkaiden luontokohteiden ympäristöt laajemminkin) sopiviksi, jolloin metsänhoitoa voitaisiin ohjata alueen käytötarkoituksen mukaan.”

Onko metsänhoidossa kysymys luonnonhoidosta vai hyvän metsänhoidon mallin toteuttamisesta?

Runsaasti keskustelua syntyi hyvästä metsänhoidosta ja keskusteluviesteissä puolustettiin nykyisiä metsänhoitosuosituksia. *”Metsiä tulee hoitaa hyvän metsänhoidon mallien mukaan tavoitteena kannattava puuntuotanto.”* Näissä näkemyksissä metsien hoidon nykytilaa pidettiin hyvänä ja arvostelua ja muutosesityksiä pidettiin lähinnä ulkopuolisten kommentointina. Hyvän metsänhoidon keskustelu syntyi vastapainona ja reagoitina jatkuvan kasvatuksen ja avohakkuukielleisyyden korostumiselle keskusteluissa.

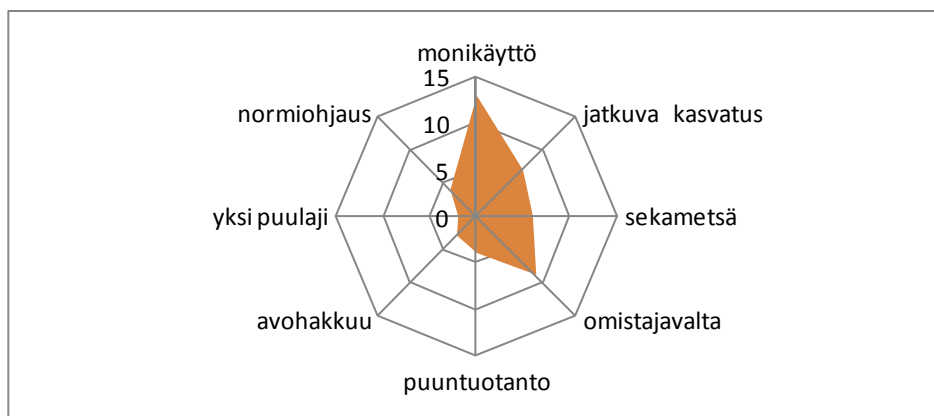
Hyvän metsänhoidon mallia kommentoinut keskusteluteema oli luonnonhoito, jossa pyrkimyksenä oli luonnon ennallistaminen, metsien luonnonhoito ja luonnonmukaiset metsänhoitomenetelmät. Esiin nousi myös esteettinen metsänhoito, joka liittyi virkistykseen ja matkailuun.

Metsänhoitoa koskevan keskustelun voisi kiteyttää toiveeseen monipuolisuuden lisäämisestä. Keskustelu toi esiin muutoshalukkuutta ja tarvetta muutokseen nykyisestä metsänhoitomallista kohti monipuolisempaa näkemystä.

”Nykymetsänhoidon tuhoama metsämme ei virkistä – tarvitaan muutos!”

4. Pitäisikö metsien käsittelyä (hakkuita, uudistamista ja hoitotöitä) monipuolistaa? Perustelee miksi ja miten.

”Monipuolisuutta saadaan aivan riittävästi sillä, että meillä on monenlaisia metsänomistajia, jotka ajattelevat asioista eri tavalla.”

Kuva 3. Metsien käsittelyä koskevien keskusteluviestien keskeisimmät teemat.

Metsien käsittelyn monipuolisuutta kannatettiin suurimmassa osassa kysymykseen vastanneissa viesteissä. Metsien käsittelyn monipuolisuuden näkökulmasta korostettiin luontoarvoja, ekologisuuksi ja kulttuuriarvoja. *”Metsien moninaiskäyttö ja biodiversiteetti ja hiilinieluna toimiminen ympäristönsuojelun näkökulmasta ihmisten ja luonnon parhaaksi on kaikkien yhteinen etu.”* Vastakkainen näkökulma monikäytölle oli puuntuotanto, jossa tärkeintä on taata puun riittävä kasvu sekä metsien taloudellinen merkitys. *”Ohjeet ovat liian tasapäiset, eikä niillä saada laatupuuta aikaiseksi. Uudistamiseen on keksittävä edullisempia vaihtoehtoja, kannattavuus on metsätaloudessa kaiken lähtökohta.”*

Keskeisenä kiistelyn kohteena keskustelussa oli myös monipuolistamisen osalta jatkuva kasvatus ja avohakkuu, joilla keskustelussa oli omat voimakkaat puolustajansa ja vastustajansa. *”Jatkuva kasvatus, pienaukot ym. ’pehmeät käsittelyt’ ovat varmasti ihan kivaa näpertelyä, mutta niistä EI SAA tulla vallitsevia menetelmiä vaan avohakkuut on edelleen sallittava uudistamisketjun osana.”* *”Nyt valmisteluun tulevan lakiuudistuksen keskeinen kysymys lienee, pitäisikö laista poistaa hakkuita ohjaava säädöstä tai muuttaa niitä siten, että jatkuva kasvatus on sallittua. ... Tällaisella metsien käsittelyn muutoksella olisi mittavat vaikutukset maisemaan, marjastukseen, sienestykseen, puunkorjuuseen, tuotettaviin puutavaralajeihin ja puun laatuun, lähes kaikkiin metsistä saataviin hyödykkeisiin.”*

Sekametsiä perusteltiin keskusteluissa sillä, että puut kasvavat ja pysyvät terveempinä kuin samaa puulajia olevissa metsissä ja sekametsät ovat osa metsän monimuotoisuut-

ta. ”*Paras ja luonnonmukaisin on kuitenkin sekametsä.*” Vastapuolella argumentoidaan, että ”*yksipuulajisuus on ollut aika vallitsevaa myös Suomen luonnonmetsissä. Ei ole mitään syytä vaarantaa tulevan korjuun taloudellisuutta, yrittämällä erityisesti tehdä kuvioista monipuulajisia.*”

Omistajavalta – normiohjaus teema läpäisee vastakkainasettelun, johon metsistä käyty kansalaiskeskustelu kokonaisuudessaankin tiivistyy. Omistajavalta ei tarkoita yksiselitteisesti joko monipuolisuutta tai puuntuotantoa. Omistajan valtaa päättää omasta metsästään kannattivat niin ne jotka pyrkivät varmistamaan maksimaalisen tuoton metsästään, kuin nekin jotka painottavat luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä. Samalla tavalla normiohjaus läpäisi vastakkaiset näkökulmat, vaikka sitä ei keskusteluissa juurikaan kannatettu tulevaisuuden metsänhoidon ja suositusten käytäntönä. Metsänomistajilla halutaan olevan päätösvalta omasta omaisuudestaan. ”*Metsälainsäädäntö on vanhentunut, koska olosuhteet ovat muuttuneet niistä ajoista jolloin laki on tehty. Metsänomistussuhteet ovat myös muuttuneet. Holhousta tulee vähentää, eihän mitakaan kiinteistöjen ja yrittäjien omistajuutta holhota. ... Metsänomistajille tulee antaa entistä vapaammat mahdollisuudet valita oman metsänsä hoitotapa.*” ”*Ennen kaikkea lain pitää huomioida että on kyseessä metsän OMISTAJA, hänen ääntään pitää kuulla.*”

5. Vapaa keskustelu

”Me metsänomistajat turvaamme metsien hoidon kautta Suomen taloutta 100 vuotta eteenkin päin. Se on meidän velvollisuutemme.”

Varsinaisiin kysymyksiin vastaamisen ja kommentoinnin lisäksi foorumilla käytiin runsaasti vapaata keskustelua annettujen kysymysten ohi. Viesteissä kritisoitiin, arvosteltiin ja arvioitiin metsänhoitoyhdistyksiä, erilaisia tukia, ohjelmia ja verotusta. Vapaa keskustelu piti sisällään esimerkiksi suoria vastauksia toisten viesteihin sekä erilaisia kommenttiketjuja. Keskusteluissa samat nimimerkit kommentoivat useaan otteeseen jotakin itselleen tärkeää teemaa. Tällaisena teemana **avohakkuut** oli ylivoimaisesti suosituin, jota sekä puolustettiin (7 viestiä) että vastustettiin (11 viestiä) kiivaasti. ”*Avohakkuulle ei lainsäädännössä saa missään nimessä asettaa mitään ainakaan maiseman suojelullisia rajoitteita!*” ”*Avohakkuut historiaan!*”

Toinen runsaasti kommentteja herättänyt aihe oli **metsänhoitoyhdistykset** ja niiden rooli. Viesteissä otettiin kantaa metsänhoitoyhdistysmaksun lakkauttamiseksi tai muuttamisesta vapaaehtoiseksi. Myös palvelujen tehostamista ja monipuolistamista toivottiin. Keskustelu metsänhoitoyhdistyksistä oli kriittistä ja arvostelevaa. ”*Metsänhoitoyhdistysmaksun joutaisi tosiaan lakkauttaa.*”

Erilaisia **tukia sekä verotusta** kommentoitiin myös. Keskusteluun nousi METSO-ohjelma, Kemera-tuet, metsätalouden kannattavuutta rasittava verotus ja verotuksen heikko ennustettavuus. Suurin osa vapaasta keskustelusta nosti esiin yksittäisiä aiheita sekä runsaasti metsänhoidollisia yksityiskohtia.

”Olen uudistanut 150 hehtaaria visakoivulle. Joka vaiheessa olen joutunut tappelemaan lainvalvojen kanssa ja olenkin oppinut että visakoivun kasvatusta ei byrokratiaa miellytä. Rahaa pitäisi myös täysin järjettömästi tuhata istu-

tuksiin soilla joille syntyy luontainen taimiaines varmasti. Metsänomistaja pakotetaan ylivoimakkaisiin uudistamistoimiin ja lisäksi piperretään uudistusaloista pois pieniä kl3 kuvioita.”

6. Johtopäätökset

Otakantaa.fi-foorumin metsäkeskustelu avasi metsistä käytyä keskustelua sähköiselle kansalaisfoorumille ja toteutti tärkeää tavoitetta kansalaisten ja hallinnon vuorovaikutuksen lisäämiseksi. Otakantaa.fi-foorumi neutraalina ja yleisenä kansalaiskeskustelun foorumina oli hyvä ratkaisu, vaikka tavoittikin suhteellisen vähän keskustelijoita metsäalan ulkopuolelta. Keskustelu oli tästä huolimatta foorumin vilkkaampi ja hyvä avaus myös jatkoa ajatellen. Jatkokehittämisen kannalta maa- ja metsätalousministeriön keskustelijoille antama palaute lisäisi vuorovaikutusta ja loisi osoituksen siitä, että kansalaisosallistumisella on merkitystä ja että mielipiteitä ja keskusteluita myös hyödynnetään.

Kansalaisten osallistuminen keskusteluun ilman omaa sitoumusta, henkilökohtaista intressiä tai aiheeseen liittyvää tietämystä on yleisesti ottaen hankalaa ja myös hyvin vähäistä. Aihepiirin ja osaamisalueen ulkopuoliset näkemykset on helppo leimata ”ulkopuoliseksi”, jolloin myös niistä saatava tieto näyttäytyy ulkokohtaisena eikä suoraan aiheeseen liittyvänä. Tämä ei ole vain tämän metsäkeskustelun ongelma vaan myös laajemmin otakantaa.fi-foorumin ongelma. Foorumi on suhteellisen tuntematon, mutta hyvä neutraalina, yleisenä ja virallisena keskustelukanavana, jossa mielipiteitä esitetään. Foorumi odottaa vielä vakiintumistaan yleisenä kansalaisten kuulemisen kanavana.

Metsien käyttö ja hoito linkittyivät keskustelussa metsänomistajien asiaksi, ei niinkään yleisesti kansalaisia kiinnostavaksi kysymykseksi. Suurin osa keskustelusta vastasi kysymykseen miten metsiä tulisi hoitaa tulevaisuudessa – keskustelu käytiin siis pääosin metsänhoidon näkökulmasta. Metsänhoidon keskustelussa kuitenkin ei puhuttu tarkemmin varsinaisesta metsänhoidosta, paitsi yksittäisinä kommentteina esimerkiksi taimikoista. Nämä yksittäiset metsänhoidon käytännöt eivät kuitenkaan nousseet teema-analyyseissä näkyviksi tai merkittäviksi aihealueiksi.

Toinen keskustelua leimaava piirre oli keskustelun ammattimaisuus: metsä oli keskustelijoille ammattilaisprojekti ja tässä mielessä keskustelu oli pikemminkin asiantuntijakeskustelua kuin varsinaista kansalaiskeskustelua, johon kuka tahansa olisi voinut osallistua. Näin ollen tavoiteltu laajempi kansalaisnäkökulma jäi saavuttamatta.

Metsäkeskustelua leimaa siis sisäpiiriläisyys ja keskustelu ei selvästikään levinnyt asiaan vihkiytyneiden piiriin ulkopuolelle. Keskustelijat olivat metsäalaan intohimoisesti suhtautuvia. Viestit korostivat vastakkaisia kokemusmaailmoja ja nostivat ääri-laidat esiin. Näkemyksiä keskustelussa esittivät pääasiassa metsän intensiivikäyttäjät: ”tehometsätalouden turbot” ja ”metsäaktivistit”. Keskustelijat myös usein toivat metsäsuhteensa esiin ja määrittelivät itsensä suhteessa metsään. *”Olen ulkomailla asuva suomalainen metsänomistaja, metsänhoitaja ja ammattimainen puuntuottaja.”* *”Olin itse Talaskankaan rytinöissä jo v. 1989 ja tulosta syntyi, metsä suojeltiin eduskunnan päätöksellä.”*

Kysymyksenasettelu oli liian sisällä metsäalan diskurssissa, jotta se olisi toiminut herättäjänä laajempaan kansalaiskeskusteluun. Tarkentavat kysymykset metsänkäytöstä ja metsän hoidosta eivät olleet selviä keskustelijoille ja kysymykset käytöstä ja hoidosta sulautuivat ja limittyivät yhteen. Metsäammattilaisille metsän hoitoa ei ole ilman käyttöä. Myöskään alan ulkopuolisille käytön ja hoidon erityispiirteet eivät välttämättä avaudu. Kysymykset suuntasivat metsänhoitoon liittyvään ammattilaiskeskusteluun, jota myös tuki keskustelukutsun levittäminen ammattilaisväyliä pitkin.

Metsien tulevaisuus nähtiinkin keskusteluissa kasvuna ja tuotantona, ei mahdollisina ”kysynnän” muutoksina tai käyttötapojen uudistumisena. Keskusteluissa on niukasti pohdintaa siitä, mitä tulevaisuuden käyttö tai metsien käyttötavat voisivat olla. Tämä osittain johtui siitä, että keskustelu oli leimallisesti metsänomistajien keskustelua metsänhoidosta. Esimerkiksi vilkas yhteiskunnallinen keskustelu ja kehittämistoiminta bioenergian ja puurakentamisen ympärillä ei näkynyt keskustelussa kuin muutamina yksittäisinä mainintoina.

Keskustelu toi esiin tarpeen metsien käytön ja hoidon monipuolistamiseen. Monipuolistaminen piti sisällään niin talouskäyttöä, virkistyskäyttöä, suojelua kuin ekosysteemipalveluita ja uudenalaisia jalostettuja tuotteita. Metsänhoidon monipuolisuus toi esiin halukkuuden muuttaa nykyisiä metsänhoidon käytäntöjä. Metsien käsittelyn monipuolisuus täsmentyi monikäytön, jatkuvan kasvatuksen, sekametsien ja vahvistuvan omistajavallan näkemyksiin.

7. Keskustelujen teema-analyysi

Verkkokeskustelun analyysi toteutettiin laadullisena teema-analyysinä. Keskustelun kysymykset sekä viestien sisällöt olivat laajoja. Kysymykset analysoitiin keskeisten esiin nousevien teemojen avulla. Teemat valittiin aineistolähtöisesti sen mukaan mitkä asiat keskustelussa nousivat keskeisiksi. Tämän vuoksi esimerkiksi monet metsänhoidon yksityiskohdat yksittäisinä mainintoina eivät näy analyysissä merkittävinä teemoina. Viestit ja vastaukset limittyivät osaksi yhteen ja samassa viestissä saatettiin vastata useampaan kysymykseen. Aineisto koodattiin WeftQDA kvalitatiivisen aineiston analyysiohjelmalla.

Raportissa keskustelun tuloksia havainnollistetaan kuvioilla. Kuviot eivät ole yleistettävissä ja kertovat vain otakantaa.fi-foorumien keskustelijoiden mielipiteistä ja näkemyksistä.

150 viestiä + kirjeenä toimitettu kansalaismielipide

107 nimimerkkiä/keskustelijaa

Mihin Suomen metsiä tulisi tulevaisuudessa käyttää?

29 viestiä

Miten metsiä tulisi hoitaa?

53 viestiä

Pitäisikö metsien käsittelyä (hakkuita, uudistamista ja hoitotöitä) monipuolistaa? Perustele miksi ja miten.

26 viestiä

Yleistä keskustelua 59 viestiä.